

Bryssel, 29. kesäkuuta 2026
(OR. en)

11267/26

ASIM 41

SAATE

Lähettäjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine
DEPREZ

Saapunut: 29. kesäkuuta 2026

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

Kom:n asiak. nro: COM(2026) 322 final

Asia: KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE,
NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE
JA ALUEIDEN KOMITEALLE
Euroopan muuttoliikeverkoston arviointikertomus 2018-2021

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 322 final.

Liite: COM(2026) 322 final

Bryssel 29.6.2026
COM(2026) 322 final

**KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Euroopan muuttoliikeverkoston arviointikertomus 2018-2021

{SWD(2026) 173 final}

1. TAUSTAA

Euroopan muuttoliikeverkosto, jäljempänä 'EMV', on EU:n rahoittama verkosto. Se on perustettu neuvoston päätöksellä 2008/381/EY¹, jota on muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 516/2014². Verkoston tarkoituksena on muuttoliike- ja turvapaikka-asioita koskevien tietojen kerääminen ja vaihtaminen unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden viranomaisten ja laitosten välillä poliittisten päättäjien ja muiden sidosryhmien tukemiseksi näillä osa-alueilla.

EMV:n tavoitteena on myös tukea muuttoliike- ja turvapaikka-asioihin liittyvän käytännön yhteistyön kehittämistä unionin ja valittujen kolmansien maiden välillä, esimerkiksi vaihtaa hyviä käytäntöjä ja tietoa hallinnollisten järjestelyjen avulla.

Komissio esittää neuvoston päätöksen 2008/381/EY 13 artiklan mukaisesti Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ulkopuoliseen ja riippumattomaan arviointiin perustuvan kertomuksen EMV:n kehityksestä. Arviointi koskee nelivuotiskautta 2018–2021.³ Vuosia 2018–2021 leimasivat covid-19-pandemia ja siihen liittyvät liikkuvuusrajoitukset, jotka vaikuttivat muuttoliike- ja turvapaikka-asioiden dynamiikkaan ja loivat nopeasti muuttuvia operatiivisia tarpeita ja tietotarpeita. Komissio ehdotti syyskuussa 2020 myös uutta muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta, jossa vahvistettiin EU:n politiikan keskeinen uudistus. Uutta sopimusta koskevalla komission ehdotus oli tärkeä EMV:n toiminnan ja tuotosten edistämisessä ehdotuksen tekemisen jälkeen. Maantieteellisen soveltamisalan osalta kertomus kattaa kaikki jäsenvaltiot Tanskaa lukuun ottamatta, koska Tanska ei osallistu EMV:n perustamisesta tehtyyn neuvoston päätökseen 2008/381/EY. Tätä ehdotettiin EY:n perustamissopimuksen 66 artiklan (nykyisin SEUT-sopimuksen kolmannen osan V osasto) mukaisena toimenpiteenä ja Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan mukaisesti. Arviointi kattaa myös Georgian, Moldovan ja Norjan, jotka osallistuvat EMV:hen tarkkailijoina.

Arvioinnissa keskitytään EMV:n merkityksellisyyteen, vaikuttavuuteen, tehokkuuteen, johdonmukaisuuteen ja EU:n tason lisäarvoon. Siinä tarkastellaan myös, onko EMV:n tehtävänkuvauksen ajan tasalla ja vastaako EMV niitä tavoitteita, joita varten se on perustettu, sekä miten vaikuttavia verkoston toiminnan laajuutta koskevat muutokset ovat. Arvioinnissa tarkastellaan myös EMV:n ja EMV:n palveluntarjoajan työkäytäntöjä, myös tiedonkulkua, kerrotaan saaduista kokemuksista sekä annetaan suosituksia, joiden avulla jatkuvasti muuttuvan toimintaympäristön EMV:lle asetamiin haasteisiin voidaan vastata paremmin.

¹ Neuvoston päätös, tehty 14 päivänä toukokuuta 2008, Euroopan muuttoliikeverkoston perustamisesta (2008/381/EY), EUVL L 131, 21.5.2008, s. 7.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 516/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston perustamisesta, neuvoston päätöksen 2008/381/EY muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten N:o 573/2007/EY ja N:o 575/2007/EY ja neuvoston päätöksen 2007/435/EY kumoamisesta, EUVL L 150, 20.5.2014, s. 168.

³ EMV:n työohjelmien ajanjaksojen (2017–2018, 2019–2020, 2021–2022) vuoksi arvioinnissa on käsitelty osittain myös vuosien 2021–2022 työohjelman tietoja siltä osin, kun nimenomaan vuotta 2021 koskevia tietoja ei ole ollut saatavilla.

EMV:stä tehtiin arvioinnin tueksi ja tiedonlähteeksi vuonna 2024 valmistunut riippumaton arviointitutkimus, jonka toteutti yksityinen yhteenliittymä komission puolesta. Näyttöä kerättiin seuraavista lähteistä:

- 29 kansalliselle yhteyspisteelle ja 555:lle kansallisen muuttoliikeverkoston jäsenelle suunnattu verkkokysely
- 3 strategista haastattelua komission yksiköiden ja muiden EU:n tason sidosryhmien kanssa
- 33 kohdennettua haastattelua ja 10 pikahaastattelua eri sidosryhmien kanssa
- 6 tapaustutkimusta, joissa asiakirjojen tarkastelu yhdistettiin 6 ryhmähaastatteluun kansallisten yhteyspisteiden kanssa ja 5 kohderyhmähaastatteluun kansallisten muuttoliikeverkostojen jäsenten kanssa
- työpaja 24 kansallisen yhteyspisteen koordinaattorin kanssa
- asiakirjatutkimus.

Pääosaa näytöstä muodostui kyselyyn saaduista vastauksista. Asiaankuuluvia tietoja ja tosiseikkoja EMV:n toiminnasta, kuten verkoston rakenteesta, hallinnosta, toiminnoista ja tuotteista, saatiin asiakirjalähteistä. Kenttätutkimus auttoi keräämään laadullisia näkemyksiä siitä, miten ja miksi tietyt tulokset oli saavutettu, ja määrittelemään saadut kokemukset. EMV:n vuotuiset tilannekatsaukset⁴ olivat hyödyllisiä, koska niissä esitetään yksityiskohtainen yhteenveto EMV:n tietyinä vuonna toteuttamista toimista. Tulosten luotettavuus ja oikeellisuus varmistettiin sekä asiakirjalähteistä että kenttätutkimuksella kerättyjen tietojen systemaattisella triangulaatiolla.

Tämä kertomus toimitetaan Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, ja sen kanssa samanaikaisesti esitetään komission yksiköiden valmisteluasiakirja, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

2. ARVIOINNIN KESKEISET HAVAINNOT

Vaikuttavuuden osalta arvioinnissa todettiin, että EMV:n keskeisissä ohjelmasuunnittelua koskevissa asiakirjoissa noudatetaan verkoston oikeudellisen perustan tavoitteita ja otetaan ne huomioon. Tätä havaintoa tukee se, että enemmistö sidosryhmistä katsoi, että EMV:n toimet ja toiminta vuosina 2018–2021 ovat olleet EMV:n tehtävänkuvauksessa määriteltyjen tavoitteiden mukaisia.

EMV antoi EU:n poliittisille päättäjille muuttoliike- ja turvapaikka-asioissa tukea EU:n poliittisten painopisteiden toteuttamiseen sekä uusien poliittisten aloitteiden suunnitteluun ja täytäntöönpanoon. Kansallisella tasolla EMV auttoi lisäämään tietämystä ja parantamaan kansallista päätöksentekoa muuttoliike- ja turvapaikka-asioissa. EMV:n tuottamia tietoja pidettiin yleisesti hyvin saatavilla olevina, vertailukelpoisina, helposti luettavina, objektiivisinä, luotettavina ja säännöllisesti päivittyvinä. Sidoryhmät pitivät EMV:n tuottamia tietoja paitsi korkealaatuisina, myös politiikan kannalta merkityksellisinä ja katsoivat niiden täyttävän tarpeet sekä EU:n että kansallisella tasolla.

⁴ https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-publications/emn-status-reports_en.

EMV:n tuottamien tietojen saatavuutta parannettiin merkittävästi siirtämällä EMV:n tietojenvaihtojärjestelmä (IES) uudelle alustalle, mikä auttoi parantamaan järjestelmän suorituskykyä.⁵

EMV osallistui tuotteiden ja tapahtumien valmisteluun kansainvälisten järjestöjen kanssa laatimalla neljä tiedotetta⁶ covid-19-pandemian vaikutuksista yhteistyössä OECD:n kanssa vuonna 2020 ja yhden tiedotteen vuonna 2021 yhteistyössä Euroopan turvapaikkaviraston (EUAA) ja Frontexin kanssa.⁷ Lisäksi Suomen kansallinen yhteyspiste järjesti vuonna 2021 yhdessä OECD:n ja Euroopan neuvoston kanssa EMV-konferenssin.

EMV auttoi edistämään hyvien käytäntöjen jakamista toimimalla välittäjänä ja mahdollistamalla jäsenvaltioissa löydettyjen hyvien käytäntöjen saatavuuden sekä jäsenvaltioissa noudatettavia muuttoliikekäytäntöjä koskevien tietojen vaihtamisen.

EMV:n toiminta kolmansien maiden kanssa arviointijakson aikana oli merkittävää. Georgia ja Moldova liittyivät vuonna 2021 EMV:hen tarkkailijoina⁸, ja Armenia, Montenegro, Serbia ja Ukraina ilmaisivat kiinnostuksensa liittyä siihen⁹. Komissio käynnisti kolmansien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä käsittelevän työryhmän avustuksella alustavat keskustelut näiden maiden kanssa¹⁰.

Arvioinnissa tarkasteltiin yleisölle tiedottamista ja todettiin, että kansallisten yhteyspisteiden roolia kansallisten kumppaneiden mobilisoimisessa EMV:n toimien edistämiseen on vahvistettava ja toiminnan koordinoimista poliittisten päättäjien kanssa parannettava. Arvioinnissa vahvistettiin, että pyrkimyksillä parantaa tiedottamista yleisölle esimerkiksi tuottamalla kansallisiin erityistarpeisiin muokattavissa olevia materiaaleja oli vaikutusta vuonna 2021.¹¹

Tehokkuuden osalta EMV:tä pidettiin taloudellisesti kestäväenä ja kustannustehokkaana, ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (AMIF) saatua rahoitusta riittäväenä. EMV:n toimien toteuttamiskustannukset olivat oikeassa suhteessa saatuihin hyötyihin nähden. Kansalliset yhteyspisteet ilmoittivat, että eniten resursseja edellyttivät kansallisten tapahtumien järjestäminen, osallistuminen EMV:n kokouksiin ja panokset EMV:n tuotteisiin, kuten vuotuisiin muuttoliike- ja turvapaikkakertomuksiin ja tutkimuksiin. Sidosryhmät totesivat, että vaikka vuotuisessa avustussyklissä on useita hallinnollisia vaiheita ja määrärahat saatetaan kohdentaa käytännössä vasta täytäntöönpanon aloittamisen jälkeen, kansalliset yhteyspisteet

⁵ IES-järjestelmää uudistettiin perusteellisesti vuonna 2024 tämän arvioinnin kattaman ajanjakson jälkeen.

⁶ EMV tiedottaa poliittisille päättäjille tiettyä aihetta koskevista keskeisistä havainnoista ja viesteistä. Esitetyt tiedot perustuvat EMV:n keräämiin ja analysoimiin tietoihin, esimerkiksi raporteihin ja tutkimuksiin, tai tapauskohtaisiin kyselyihin.

⁷ Euroopan komissio (2020), EMV:n tilannekatsaus vuodelta 2020. Saatavilla osoitteessa https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2021-11/00_eu_emn_status_report_2020_en.pdf.

⁸ Tilannekatsaus 2021. Saatavilla osoitteessa <https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-01/EMN%20status%20report%202021%20final.pdf>.

⁹ Tilannekatsaus 2021. Saatavilla osoitteessa <https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-01/EMN%20status%20report%202021%20final.pdf>.

¹⁰ Johtokunnan 27. kokous.

¹¹ EMV:n viestintästrategia 2021–2025 ja sen vaikutukset eivät sisälly tämän arvioinnin kattamaan ajanjaksoon.

ovat yleisesti ottaen pystyneet jatkamaan suunniteltuja toimia ja tuottamaan tuloksia suunnitellulla tavalla. Lisäksi täytäntöönpano sujuvoitui ja tehoistui, kun vuonna 2018 otettiin käyttöön yksinkertaistamistoimenpiteitä, joilla kansallisille yhteyspisteille annettiin suurempi autonomia tehdä pieniä talousarviomukautuksia ilman ennakkohyväksyntää. EMV:n rahoitus osoittautui keskeiseksi varmistettaessa, että verkoston tulokset ja hyödyt olivat saavutettavissa ja kestäviä.

Arvioinnissa todettiin hallintotavasta, että EMV:n eri osat toimivat oikeusperustan mukaisesti koko analysoidun ajanjakson ajan. Tämä koski myös osallistumista johtokunnan kokouksiin ja tehtävien hoitamista neuvoston päätöksen 2008/381/EY mukaisesti. Koska covid-19-pandemia vaikutti keskeisesti EU:n muuttoliike- ja turvapaikkajärjestelmään ja siihen liittyneiden aiheiden määrä oli suuri, vuonna 2021 järjestettiin kaksi ylimääräistä johtokunnan kokousta. EMV:n johto antoi verkostolle merkittävää strategista ja poliittista ohjausta, jota pidettiin merkittävänä parannuksena vuonna 2015 tehdyssä arvioinnissa todettuun tilanteeseen. Arvioinnissa todettiin kuitenkin myös, että tieteelliset asiantuntijat eivät vielä osallistuneet johtokunnan avustamiseen, kuten neuvoston päätöksen 2008/381/EY 4 artiklassa edellytetään, eikä asiassa ole edistytty vuoden 2015 arvioinnin jälkeen.

Kansallisten yhteyspisteiden kokoonpano oli neuvoston päätöksen 2008/381/EY mukainen, ja arvioinnissa vahvistui, että ne suorittivat tehtävänsä kyseisen päätöksen mukaisesti.

EMV:n palveluntarjoajan todettiin osallistuneen EMV:n toimintaan tehokkaasti ja tukeneen sen toimintaa, vaikka asiakirjojen, kuten kokouspöytäkirjojen, toimittamisen oikea-aikaisuudessa olikin parantamisen varaa.

Kaiken kaikkiaan arvioinnissa vahvistettiin EMV:n sisäisen rakenteen olevan asianmukainen, minkä ansiosta se pystyi hallinnoimaan toimintaansa tehokkaasti, ja tehtävien ja vastuiden sisäinen jakautuminen tunnettiin hyvin.

Arvioinnissa todettiin, että EMV:n toiminta on **johdonmukaista** Euroopan maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan, myös muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen ja muiden keskeisten muuttoliikepolitiikan aloitteiden, kanssa. EMV:n poliittisen päätöksenteon tukemista ja yleisölle tiedottamista koskevat tuotokset noudattivat komission tavoitetta, joka koskee oikeudenmukaisen ja tehokkaan turvapaikka-, palauttamis- ja kotouttamispolitiikan varmistamista sekä EU:n ulkorajojen parempaa valvontaa. EMV:n panoksella käytännön yhteistyön helpottamiseen ja hyvien käytäntöjen jakamiseen oli suuri merkitys nykyisen EU:n säännösten koordinoitumman soveltamisen kannalta. Se auttoi edistämään toimia, joilla yhdenmukaistetaan turvapaikkamenettelyjä, vastaanotto-olosuhteita ja kansainvälistä suojelua hakevien kolmansien maiden kansalaisten tunnistamista koskevien yhteisten normien täytäntöönpanoa. EMV:n tukema yhteinen tulkinta muuttoliikkeeseen liittyvistä kysymyksistä tuki uuden yhteisvastuumekanismin käyttöönottoa muuttopaineen aiheuttaman tilanteen ratkaisemiseksi. Luotettavan ja ajantasaisen tiedon keräämisellä ja vaihtamisella tuettiin kriisivalmiuden ja kriisinhallintatoimien parantamista sekä uusien muuttoliike- ja turvapaikka-asioihin liittyvien laillisten väylien kehittämistä.

EMV keräsi ja toimitti EU:n sinistä korttia koskevan direktiivin¹² kannalta merkityksellisiä tietoja. Kansallisista toimenpiteistä, joita jäsenvaltiot toteuttavat kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun sääntelemiseksi, raportoidaan vuotuisissa muuttoliike- ja turvapaikkakertomuksissa ja maakohtaisissa muistioissa sekä neljännesvuosittaisissa tiedotteissa. Tällä noudatettiin täysin direktiiviä, jossa säädetään kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä jäsenvaltioissa tehtävää korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten. Lisäksi EMV:n tuki tehostettujen muuttoliikettä koskevien indikaattoreiden kehittämiseksi yhteistyössä asiaankuuluvien EU:n elinten kanssa todettiin kyseisen direktiivin mukaiseksi.

EMV:n tavoitteiden ja toimien todettiin myös olevan yhdenmukaisia siirtolaisten salakuljetuksen vastaisen EU:n toimintasuunnitelman¹³ tavoitteiden ja toimien kanssa. Molemmissa aloitteissa suunniteltiin siirtolaisten salakuljetusta koskevien tietojen keräämistä, haavoittuvassa asemassa olevien siirtolaisten auttamista sekä tiiviimpää yhteistyötä kolmansien maiden kanssa laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi. Tältä osin EMV:n vuotuiset muuttoliike- ja turvapaikkakertomukset ja maakohtaiset tietokoosteet sisälsivät vuosina 2018–2021 yleiskatsauksen muuttajien salakuljetuksen torjuntaa koskevan kansallisen politiikan viimeisimmistä muutoksista. EMV:n ja EU:n toimintasuunnitelman toimilla tuettiin yhteistyötä kolmansien maiden ja asiaankuuluvien EU:n virastojen kanssa sekä objektiivisen, ajantasaisen, luotettavan, merkityksellisen ja vertailukelpoisen tiedon tuottamista.

Jäsenvaltiot hyväksyivät kansallisella tasolla politiikan muutoksia kaikilla EMV:n tehtävänkuvauksen piiriin kuuluvilla politiikan aloilla vuosina 2018–2021¹⁴.

EMV:n ja näitä asioita käsittelevien virastojen (EUAA, Frontex ja perusoikeusvirasto) välisen yhteistyön analysointi osoitti, että virastojen tavoitteet ja toimet olivat keskenään hyvin johdonmukaisia ja yhdenmukaisia. Sekä EMV:n että edellä mainittujen virastojen oikeudelliseen perustaan sisältyy erityisiä säännöksiä, joilla pyritään välttämään päällekkäisyyksiä, ja samalla parannetaan keskinäisiä synergioita. Lisäksi virastojen edustajia kutsuttiin säännöllisesti EMV:n kokouksiin yhteistyön edistämiseksi ja päällekkäisen työn välttämiseksi.

Arvioinnissa tuli esiin EMV:n ansiosta saavutettu **EU:n tason lisäarvo**, eikä monia EMV:n saavutuksia olisi voitu saavuttaa ilman verkoston työtä ja tukea. Erityisesti tämä koskee hyvien käytäntöjen vaihtoa ja jäsenvaltioiden välisen käytännön yhteistyön vakauttamista ja vahvistamista sekä kansallisten poliittisten päättäjien tiedontarpeen täyttämistä.

Sidosryhmät vahvistivat, että EMV oli tuonut merkittävää lisäarvoa, kuten suoraa tukea tiiviimmälle yhteistyölle sekä unionin sisällä että sen ulkopuolisten tahojen kanssa. EMV:n

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/1883, annettu 20 päivänä lokakuuta 2021, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten sekä neuvoston direktiivin 2009/50/EY kumoamisesta, EUVL L 382, 28.10.2021, s. 1.

¹³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle *Siirtolaisten salakuljetuksen vastainen EU:n toimintasuunnitelma (2015–2020)*, COM(2015) 285 final.

¹⁴ Laitillinen muuttoliike, kansainvälinen suojelu, yksin maahan tulevat alaikäiset ja muut haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät, kotouttaminen ja osallisuus, kansalaisuus ja kansalaisuudettomuus, rajat, viisumit ja Schengen-alue, laiton muuttoliike, mukaan lukien muuttajien salakuljetus, ihmiskauppa, palauttaminen ja takaisinotto sekä muuttoliike- ja kehitysyhteistyö.

vakaa luonne ja yhteydet monenlaisiin sidosryhmiin niin julkishallinnossa kuin muillakin sektoreilla ovat luoneet ympäristön, joka mahdollistaa muuttoliike- ja turvapaikka-asioiden parissa työskentelevien toimijoiden välisten suhteiden ja keskinäisen luottamuksen kehittymisen sekä jäsenvaltioiden sisällä että eri jäsenvaltioiden välillä. Vakaiden suhteiden muodostaminen kansallisiin toimijoihin oli keskeistä kovan datan saatavuuden ja ajantasaisen ja kattavan tiedon tuottamisen varmistamiseksi.

Arvioinnissa vahvistettiin myös, että EMV:n tuottamat tiedot olivat laadultaan, kattavuudeltaan ja merkityksellisyydeltään erittäin hyviä verrattuna muihin kansallisella tasolla saatavilla oleviin tietolähteisiin. Mikään muu EU:n tason verkosto tai organisaatio ei kyennyt tarjoamaan vastaavia tiedonkeruun ja tietojenvaihdon jäseneltyjä menettelyjä ja laatustandardeja tai varmistamaan kaikkien jäsentensä välistä viestintää ja tietojenvaihtoa. Useimmat sidosryhmät näkivät EMV:n keskitettynä asiointipisteenä, jonka tarjoamaa muuttoliikkeeseen liittyvää tietoa ei ole saatavilla muualta. Arvioinnissa kävi myös ilmi, että jos EMV lakkautettaisiin, olisi vaikeaa varmistaa, että verkoston toiminta ja tuotokset säilyisivät saatavilla vertailukelpoisella tasolla.

EMV:n **merkityksellisyyden** osoitti se, miten hyvin sen tuotokset, konferenssit ja tapahtumat vastasivat EU:n muuttoliike- ja turvapaikka-asioihin liittyviin haasteisiin ja painopisteisiin. Vaikka EMV:n päätavoitteet pysyivät ennallaan arviointijakson aikana, verkoston työohjelmissa luetellut erityistavoitteet muuttuivat ja painottuivat yhä enemmän uusiin teknologioihin ja yhteistyön tiivistämiseen kolmansien maiden kanssa. Tämä painopisteen tarkentuminen heijasti niitä uusia haasteita ja politiikan muutoksia, jotka ovat muovanneet EU:n muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikan toimintaympäristöä vuosien mittaan.

Arvioinnissa vahvistettiin EMV:n tuotteiden painopisteen yhdenmukaisuus jäsenvaltioiden ehdottamien ensisijaisten aiheiden kanssa. Vaikka EMV:n todettiin vastaavan kansallisten päättäjien tarpeisiin, sen todettiin täyttävän yleisön tarpeet vain osittain.¹⁵

3. PÄÄTELMÄT JA ARVIOINNISTA OPITUT ASIAT

Arvioinnissa vahvistettiin, että EMV:n toiminta vuosina 2018–2021 oli sen tehtävänkuvauksen mukaista ja sillä tuettiin tavoitteiden saavuttamista. EMV:n toimien toteuttaminen osoittautui kustannustehokkaaksi, myös suuriarvoisten toimien osalta (kansalliset tapahtumat ja osallistuminen EMV:n kokouksiin).

EMV:n toiminnan **vaikuttavuuden** lisääntyminen tuli esiin myös painopisteessä toimiin, joilla lisätään sen näkyvyyttä (verkon, julkaisujen ja tapahtumien kautta). Tämän roolin vahvistamista pidettiin edelleen tarpeellisena, jotta kansalliset kumppanit saataisiin paremmin mukaan edistämään EMV:n toimia.

EMV:n **tehokkuuden** analysointi oli haasteellista rahoitustietojen saatavuuteen liittyvien menetelmärajoitteiden vuoksi, sillä arvioitavien vuosien ja tietojen keruujakson välillä oli ajallinen ero ja nimenomaisesti vuosia 2018–2021 koskevat tiedot puuttuivat sen vuoksi, ettei arviointikausi ollut yhdenmukainen EMV:n työohjelmien kanssa. Tämän vuoksi analyysin perustana olivat talousarviomäärärahat, ja siihen sisällytettiin saatavilla olevat rahoitustiedot

¹⁵ EMV:n vuosien 2021–2025 viestintästrategiassa esitettiin useita parannuksia tämän puutteen korjaamiseksi.

vuosilta 2017 ja 2022. Rajoituksista huolimatta arvioinnissa vahvistettiin, että AMIF:stä saatu rahoitus oli suurelta osin riittävää EMV:n toiminnan kattamiseen sekä oikeassa suhteessa EMV:n toteuttamiin monenlaisiin toimiin. Lisäksi todettiin, että EMV:n hallintorakenne oli riittävä verkoston eri toimien toteuttamiseksi työohjelmien mukaisesti arvioitavana olevana ajanjaksona. EMV:n palveluntarjoajalla oli myös tärkeä rooli verkoston sujuvan toiminnan varmistamisessa.

EU:n tasolla arvioinnissa vahvistettiin EMV:n toimien ja EU:n keskeisten painopisteiden välinen hyvä **johdonmukaisuus** muuttoliike- ja turvapaikka-asioiden osalta. EMV:n tavoitteiden todettiin olevan yhdenmukaiset EU:ssa arviointijakson aikana toteutettujen valikoitujen asiaankuuluvien aloitteiden kanssa, jotka ovat muuttoliike- ja turvapaikkasopimus, tarkistettu EU:n sinistä korttia koskeva direktiivi ja maahanmuuttajien salakuljetuksen vastainen EU:n toimintasuunnitelma. Nämä aloitteet valittiin, koska ne ovat suoraan merkityksellisiä EMV:n analyysi- ja tietojenvaihtotoimien kannalta. EMV:n tehtävänkuvauksella on rajoittanut kansainvälisten kehysten arvioinnin muuttoliikkeeseen liittyvään toimintaan EU:n jäsenvaltioissa ja EMV:n tarkkailijamaissa. EMV:n kokonaisvaltainen tapa käsitellä muuttoliikettä todettiin myös johdonmukaisesti kunkin aloitteen toiminta-alaa vastaavaksi. EMV:n tuotteiden ainutlaatuisuus perustuu verkoston tuotosten kattamaan laajaan aiheiden kirjoon sekä jäsenvaltioiden suoraan tiedonkeruumahdollisuuteen, jotka paransivat luotettavuutta ja vertailukelpoisuutta. Lisäksi EMV:n ja EU:n tason edustajien tiiviimmällä yhteistyöllä pyrittiin varmistamaan, että yhteiset tavoitteet eivät aiheuttaneet toimien päällekkäisyyttä.

Kansallisella tasolla havaittiin myös, että EMV:n tuotteiden kattamat aiheet vastasivat hyvin jäsenvaltioiden politiikan muutoksia vuosina 2018–2021. Tämä johtui pääasiassa kuulemiseen perustuvasta valintamenettelystä, jolla määriteltiin EMV:n tuotteissaan etusijalle asettamat aiheet ja johon kuului useita neuvottelukierroksia komission ja jäsenvaltioiden välillä sekä verkoston johtokunnassa että kansallisissa yhteispisteissä. Tämä edisti eri sidosryhmien tarpeisiin vastaamista kansallisella tasolla. Verkostolle ominainen kuulemisprosessin heikkous on aikaa vievät ja toistuvat kuulemiskierrokset. Prosessin hyödyt ja saavutettu yhteisymmärrys todettiin kuitenkin kuulemiskierrosten koettuja kustannuksia merkittävämmiksi.

Arvioinnissa todettiin myös, että EMV:n reagointi suuren yleisön tarpeisiin edellytti edelleen lisäparannuksia. EMV:n tuottama tieto oli toisinaan luonteeltaan teknistä eikä siksi riittävän hyvin suuren yleisön tarpeisiin soveltuvaa. Myös EMV:n tulosten jakamisessa havaittiin olevan parantamisen varaa. Vaikka EMV:n näkyvyys parani EU:n tasolla, kansallisen tason tietojenvaihtotoimet, mukaan lukien viestintä tiedotusvälineiden kanssa, osoittautuivat melko rajallisiksi sekä määrän että tavoitavuuden osalta, ja EMV:n toimista tiedottaminen rajoittui edelleen pääasiassa poliittisten päättäjien piiriin. Asian korjaamiseksi EMV toteutti vuonna 2021 useita toimia, joilla pyrittiin tehostamaan verkoston toiminnasta ja tuloksista tiedottamista suuren yleisön keskuudessa. Näiden toimien vaikutuksia analysoidaan EMV:n seuraavan arvioinnin yhteydessä.

Arvioinnissa vahvistettiin, että EMV tuotti merkittävää **EU:n tason lisäarvoa**. Ilman verkoston toimintaa ei olisi ollut mahdollista samassa mittakaavassa edistää muuttoliike- ja turvapaikka-asioita koskevan laadukkaan ja vertailukelpoisen tiedon ja hyvien käytäntöjen

vaihtoa ja tarjontaa sekä tiivistää muuttoliikepolitiikan käytännön yhteistyötä jäsenvaltioiden, EU:n ja kansainvälisten järjestöjen sekä kansallisten toimijoiden välillä. Lisäksi EMV:n tuotteet auttoivat EU:n jäsenvaltioiden poliittisia päättäjiä pääsemään yhteisymmärrykseen muuttoliikkeeseen liittyvistä keskeisistä seikoista.

Jos EMV olisi lakkautettu, olisi ollut vaikeaa varmistaa sen toimien jatkuvuus; erityisesti tämä koskee kansallisten muuttoliikeverkostojen olemassaoloa, tietojenvaihtoa kolmansien maiden kanssa sekä muuttoliike- ja turvapaikka-asioita koskevien kansallisten raporttien laatimista kaikissa jäsenvaltioissa. EMV:n oikeudellinen perusta katsottiin asianmukaiseksi, koska se tarjosi riittävät valtuudet ja oikeasuhteiset resurssit EMV:n tavoitteiden saavuttamiseen.

Arvioinnissa määritettiin viisi osa-aluetta, joihin olisi jatkossa keskityttävä EMV:n toiminnan tehostamiseksi sekä EU:ssa että kansallisella tasolla. **Viisi saatua kokemusta** ovat:

- EU:n politiikan muuttuvien painopisteiden ja työohjelmassa määriteltyjen EMV:n toimien välisen täyden yhdenmukaisuuden säilyttäminen
- sen varmistaminen, että yhteinen tutkimuskeskus (JRC) osallistuu säännöllisesti verkoston johtokunnan ja kansallisten yhteyspisteiden kokouksiin
- sen varmistaminen, että EMV:n vuosittaisiin muuttoliike- ja turvapaikka-asioita koskeviin raportteihin ja tutkimuksiin sisällytetään kansallisia hyviä käytäntöjä koskeva osio
- kansallisten muuttoliiketilastojen tuottamista koskevien suuntaviivojen laatiminen yhteistyössä Eurostatin kanssa
- strategian laatiminen kansallisten muuttoliikeverkostojen perustamiseksi ja hallinnoimiseksi.

Yleisesti ottaen arvioinnissa todettiin Euroopan muuttoliikeverkoston **vaikuttaneen myönteisesti** EU:n muuttoliikepolitiikan tarpeisiin ja tavoitteisiin. EMV:n todettiin saaneen johdonmukaisesti hyvät pisteet kaikkien viiden arvioidun kriteerin osalta, ja sen katsottiin olevan vaikuttava asiaankuuluvien toimien toteuttamisessa, tuovan vankkaa EU:n tason lisäarvoa sekä hyödyntävän käytettävissä olevia resursseja tehokkaasti ja johdonmukaisesti oman toimintakehyksensä puitteissa. Arvioinnissa ei ole ehdotettu muutoksia neuvoston päätökseen 2008/381/EY.